

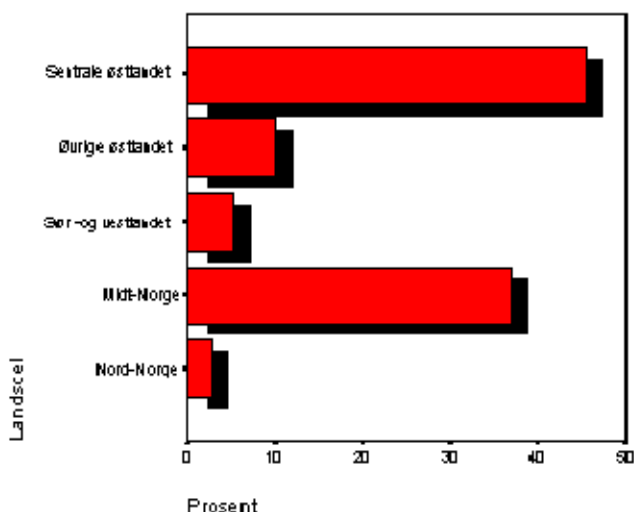
Introduksjon

Siden den første cand. polit. ble uteksaminert i 1983, har ca. 350 personer blitt uteksaminert med hovedfag i psykologi. Den store veksten på hovedfaget kom på 1990-tallet. Opptaket har ligget på 40 studenter i året ved NTNU de seneste årene. Et overordnet mål med undersøkelsen er å bidra til å styrke vår identitet. NPS har sett det som svært viktig å undersøke lønnsforhold, hva en jobber med, hovedfagets betydning og relevans, behov for videre- og etterutdanning etc. Vi har sett undersøkelsen som viktig for å gi innspill til Psykologisk institutt om hvordan utdannelsen kan bli enda bedre. Samtidig håper vi at dagens studenter kan finne informasjon som kan støtte de valg som en må gjøre underveis i studiet. I tillegg opplever vi at mange, og spesielt nyutdannede, er interessert i å ha kunnskap om hva en kan be om å få i lønn når en forhandler med en fremtidig arbeidsgiver. Slik vi ser det er bevissthet om lønnsforhold viktig. Med hensyn til lønn har vi i denne undersøkelsen passet på å kun ta med de som er i 100 % stilling. I tillegg har vi bevisst trukket ut en del "ventejobber". Vi håper at mange finner glede i denne undersøkelsen. Undersøkelsen er i sin helhet finansiert av medlemmene av NPS. Vi vil rette en stor takk til alle de som har besvart undersøkelsen.

Dette blir den siste cand. polit. undersøkelsen. Neste gang vil det være en masterundersøkelse. Denne undersøkelsen må inkludere flere grupper enn de som er utdannet ved NTNU, da NPS har medlemmer med utdanninger fra utlandet, samtidig med at hovedfaget i Tromsø også vil bidra til et større mangfold.

Vårt materiale viser at den gjennomsnittlige cand. polit. er en kvinne mellom 30-35 år. Hun fikk seg jobb før ferdig utdanning, og har en fast stilling i offentlig sektor, enten i PP-tjenesten eller ved et universitet. Her jobber hun med rådgivning eller forskning, og tjener 304.000 kroner i året.

Hvor bor cand.polit'er?

Av 292 utsendte spørreskjema svarte 152 stykker. Det utgjør en svarprosent på 52%. Herav 70% kvinner og 30% menn.

Figuren viser at de fleste cand. polit' er arbeider og bor i sentrale østlandsstrøk.

Det er imidlertid en andel opp mot 40 % som bor i Midt- Norge.

Sentrale østlandet: *Oslo og Akershus*

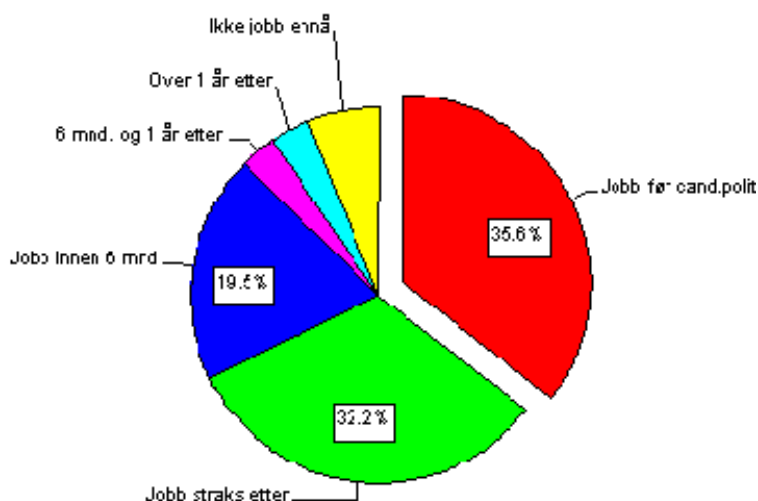
Øvrige østlandet: *Hedmark, Østfold, Vestfold, Oppland, Telemark og Buskerud*

Sør og vest landet: *Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Aust-Agder og Vest-Agder*

Midt-Norge: *Møre og Romsdal, Sør Trøndelag og Nord Trøndelag*

Nord-Norge: *Finnmark, Troms og Nordland*

Ventetid på første jobb

Funnene viser at de fleste får seg jobb innen tre måneders tid etter avlagt hovedfagsoppgave (70 %).

Over en tredjedel av de uteksaminerte fikk seg imidlertid jobb før de var ferdige.

Det må imidlertid bemerkes at nærmere 20 % ikke får jobb før etter et halvt år. Dette viser at jobbsøking tar tid. Samtidig er det en indikasjon på at vi har en stor jobb m.h.t å markedsføre hovedfaget i psykologi.

Når begynte du å søke jobb?

Var allerede i jobb ved studiestart	7,5 %
Før ferdig hovedfag	64,4
Etter levert hovedoppgave	19,2 %
3 måneder etter levering	3,4 %
6 måneder etter levering	2,7
1 år eller mer etter levering	2,7 %
Totalt	100 %

Det å søke jobb tar tid. På arbeidslivsseminaret som NPS og Psykologisk institutt arrangerte høsten 2001, kom det frem at det ikke er uvanlig å måtte sende 30- 40 søknader før en får klaff på første jobb. Erfaringer viser også at det ofte tar 3- 4 måneder før man begynner å søke til man er i jobb, noe som selvsagt avhenger av hvor mange stillinger en søker på. Det vil ofte være en avveining om hvor mye arbeid en skal legge i søknadsprosessen samtidig som en jobber med å ferdigstille hovedoppgaven. På arbeidslivsseminaret ble det også understreket viktigheten av å selv ta initiativ å sende åpne søknader til virksomheter.

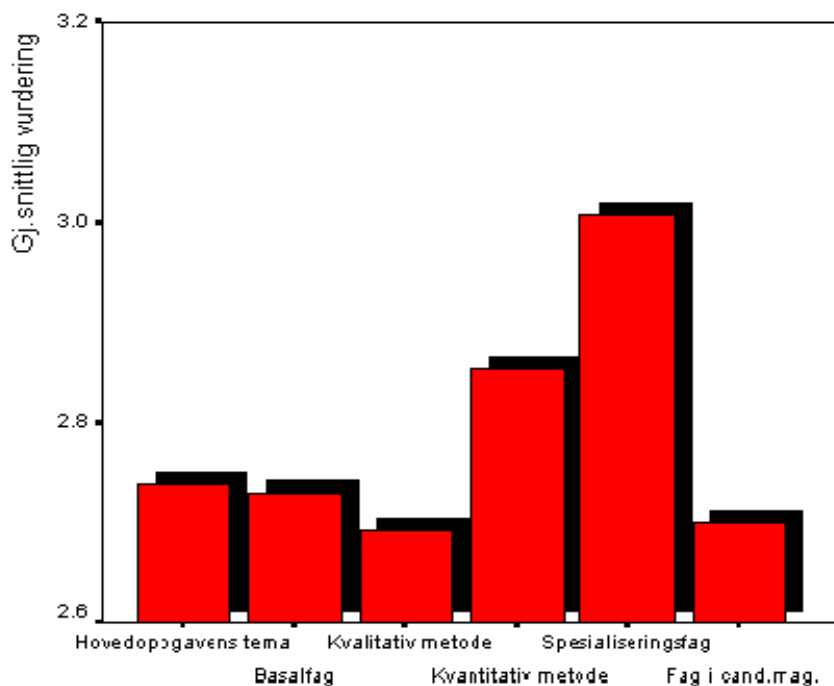
Hvor lenge er man i sin første jobb?

Mindre enn 6 måneder	16,2 %
6 mnd til 1 år	27,5 %
1 til 2 år	23,9 %
2 til 5 år	26,1 %
5 til 8 år	4,2 %
8 eller mer	2,1 %
Total	100 %

En ser at mange er kort tid i sin første jobb. Nesten 70 % har etter to år skiftet til en annen jobb. Dette har sammenheng med at startjobber ofte er vikariat eller engasjement. Hele 50% svarte at dette var tilfelle (20%+ 30%). 38% svarte at første jobb var en fast stilling. I tillegg vil en ofte være på søken etter noe nytt, eller at en vil til et annet sted f.eks. nærmere familie og venner. Dette viser også litt av bakgrunnen for at arbeidsgivere kan være skepsis til å ansette nyansatte. Samtidig er det et problem at stillinger i det offentlige er vikariat/ engasjement, og ofte dårlig betalt for de med høy utdannelse, noe som gjør at mange flytter på seg. Allikevel er 29 % i sin første jobb. 28 % har hatt to jobber etter uteksaminering. Så synker tallet hurtig til 17 % for de som har hatt tre jobber. For fire og fem jobber er tallet 7 % og 4 %.

Hovedfagets betydning for første jobb

Figuren viser at spesialiseringene og kvantitativ metode vurderes som de faktorene

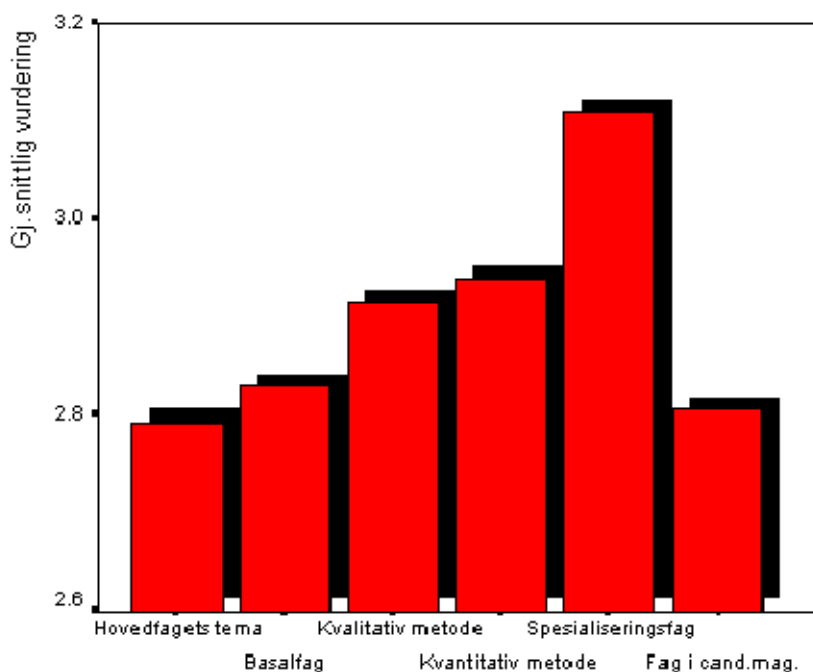

som har størst betydning for første jobb.

Hovedfagsoppgavens tema og basalfagene ser ikke ut til å ha samme betydning.

Kvalitativ metode kommer nokså dårlig ut i første jobb.

Hovedfagets betydning etter bytte av jobb

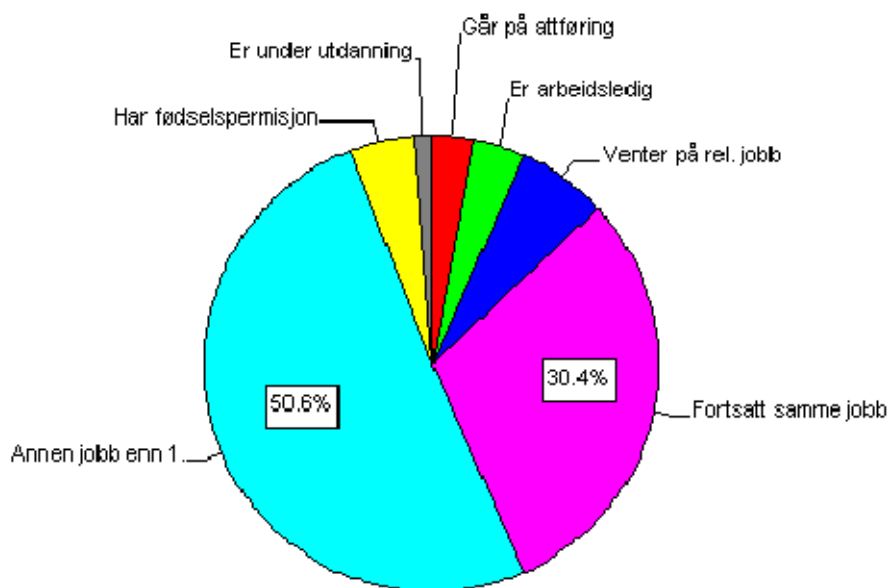
Gjennomsnittlig vurdering av hovedfagets betydning øker etter bytte av jobb, noe som synes å indikere en mer relevant jobb i forhold til utdanning.

Etter bytte av jobb er trenden den samme hva gjelder spesialisering-fagene.

De kvalitative metode kunnskapene vurderes imidlertid nesten likt med de kvantitative.

Nåværende situasjon

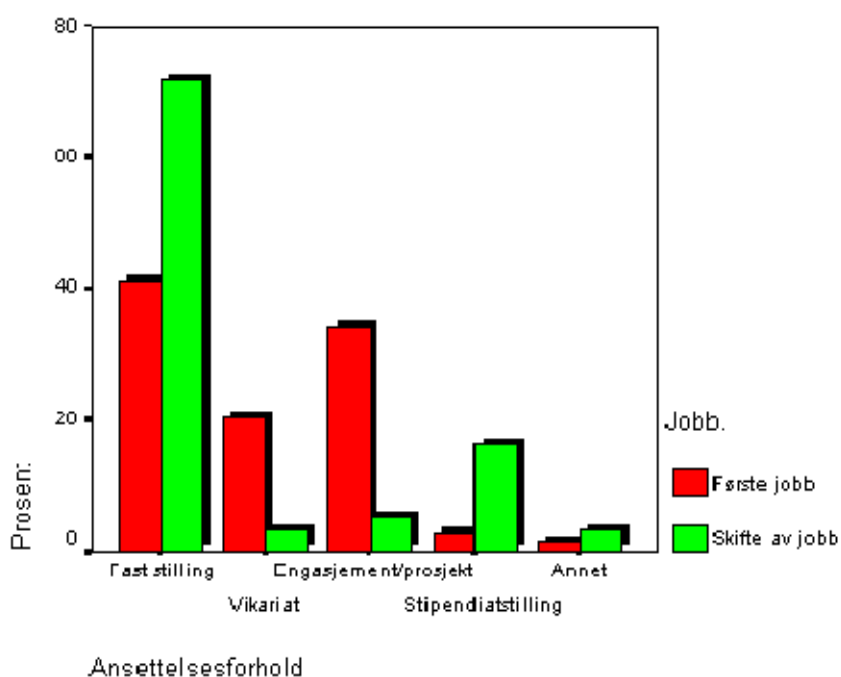
81% av de som svarte på undersøkelsen rapporterte å være i jobb.

Av de resterende 19 %

rapporterte 6,5 % at de venter på relevant jobb, 3,6 % rapporterer å være arbeidsledig, 3 % å være på attføring. 4,8 % rapporterte å være ute i fødselspermisjon.

Ansettelsesforhold

Undersøkelsen viser at de fleste cand.polit'er er/var i fast jobb. Dette gjelder både første jobben og ved bytte av jobb

Som en ser av figuren er første jobb gjerne en fast stilling eller et engasjement.

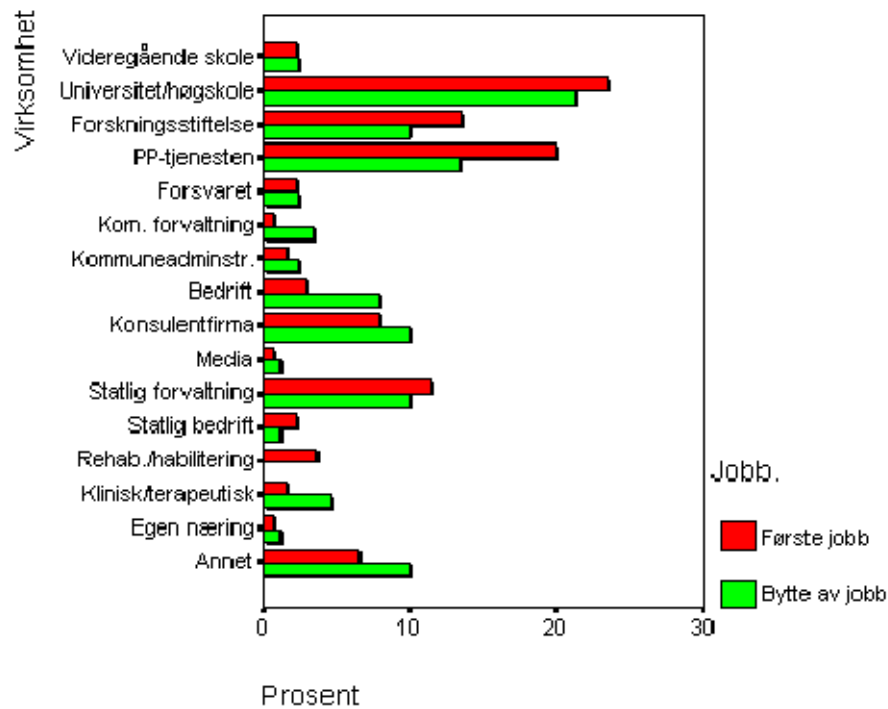
Godt over ¾ som skifter jobb går inn i faste stillinger.

Få går rett inn i stipendiatstillinger i sitt første møte med arbeidslivet.

Ved bytte av jobb er det imidlertid en andel på nærmere 18 % som velger ei stipendiatstilling.

Virksomhet første jobb og etter bytte av jobb

De fleste nyutdannede cand. polit'er er i psykologi har sin første jobb ved universitetene/høyskolene

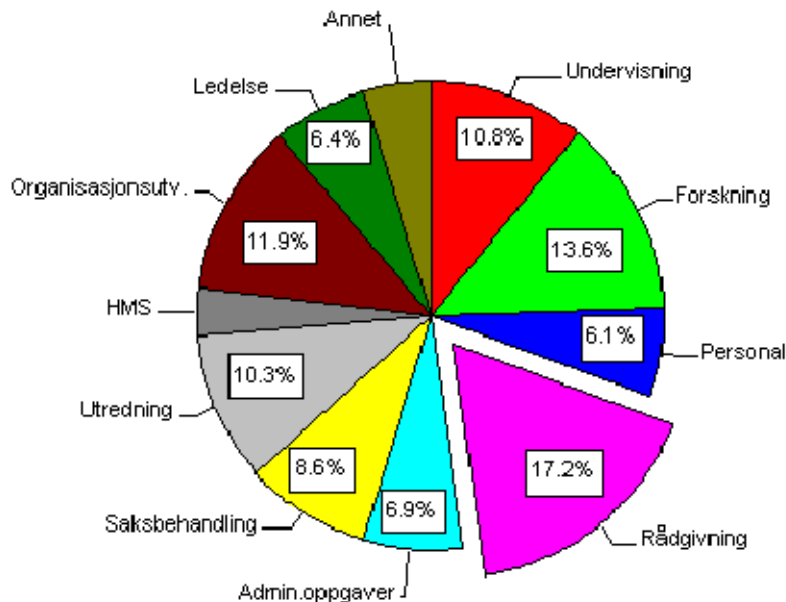

eller i PP- tjenesten.

Noen færre starter karriereløpet ved en forskningsstiftelse eller i statlig forvaltning.

Ved bytte av jobb er imidlertid bedrifter og konsulentfirmaer populære arbeidsplasser, sannsynligvis pga. bedre lønnsforhold enn i den private sektor.

Cand.polit'ers arbeidsoppgaver pr. 2001

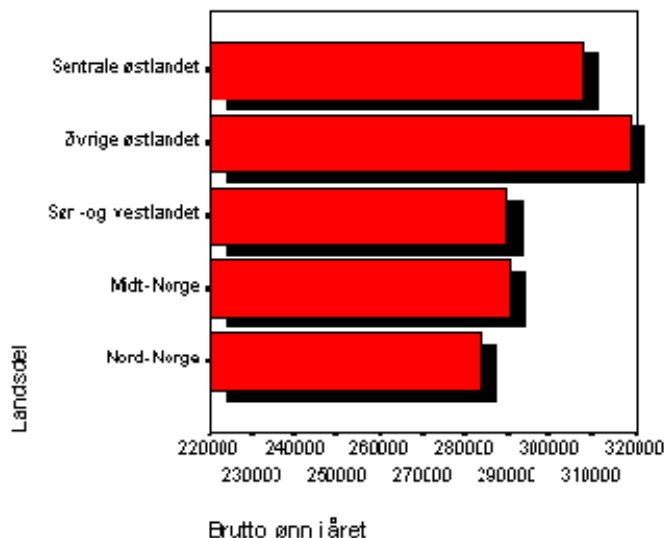

Kakediagrammet viser at cand. polit'ere i psykologi har et mangfoldig arbeidsfelt. De største områdene faller inn under rådgivning (17, 2%), forskning (13,6%) og organisasjonsutvikling (11, 9%). Flere personer har arbeidsoppgaver som hører hjemme under flere av disse kategoriene. For eksempel har de fleste som driver med forskning også undervisningsarbeid. Fremstillingen er derfor ikke helt korrekt, men gir et godt bilde av arbeidsoppgavene til cand.polit'ere.

InntektGjennomsnittslønnen til psykologiske cand.polit'ere i full stilling er i følge det samlede materialet (dvs både de som fremdeles er i første jobb og de som har skiftet jobb), på kroner **304 301**, med et standardavvik på kroner **70 000**. En ser her utelukkende på personer i 100% stilling. Skillen mellom privat og offentlig sektor er gjennomsnittlig brutto årslønn for privat

sektor på kroner: **341 000**, med et standardavvik på **92 000**. Gjennomsnittlig brutto årslønn i det offentlige er på kroner: **285 000**, med et standardavvik på **45 000**.

Inntekt fordelt etter bosted

Cand. polit' er bosatt i "det øvrige østlandsområdet" (dvs. Hedmark, Østfold, Vestfold, Oppland, Telemark og Buskerud), skiller seg ut ved å ha høyest gjennomsnittsinntekt på landsbasis. "De sentrale østlandsområder" kommer imidlertid på andre plass.

Cand. polit' er bosatt i "de øvrige østlandsområdene" har her nærmere

38 000 kroner mer i inntekt enn de med samme utdanning bosatt i Nord-Norge.

Kvinner i 100% stilling har i det samlede materialet, en gjennomsnittlig bruttolønn på kroner: **289 000** pr år, med et standardavvik på **50 000** kroner. Menn i 100% stilling har tilsvarende en gjennomsnittlig bruttolønn på kroner: **339 000** pr. år, og med et standardavvik på kroner **94 000**. Gjennomsnittlig begynnerlønn for de som ble uteksaminert i perioden 1999-2001 var på kroner **274 264** med et standardavvik på **32 690** kroner mellom laveste og høyeste. Utrekningene er her utelukkende basert på personer i fulltidsjobb og med "relevant" jobb.

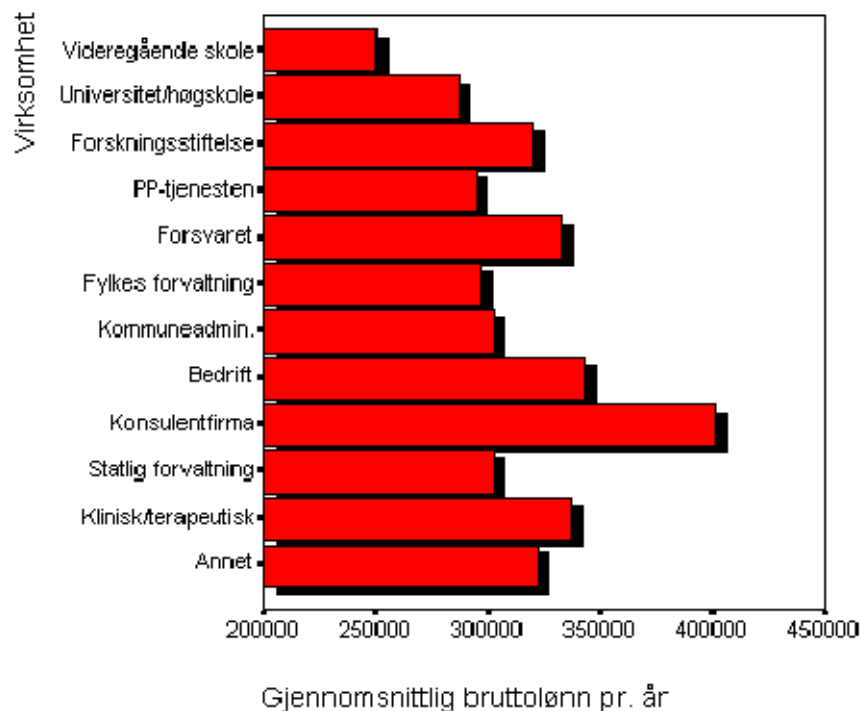
Inntekt hos de som har skiftet jobb fordelt etter type virksomhet

Figuren gir en oversikt over inntektsforskjeller i de ulike virksomhetene som cand. polit' er jobber innenfor.

Kun fulltidsansatte og personer som har skiftet jobb (dvs. har en annen jobb enn første jobb) er tatt med i oversikten.

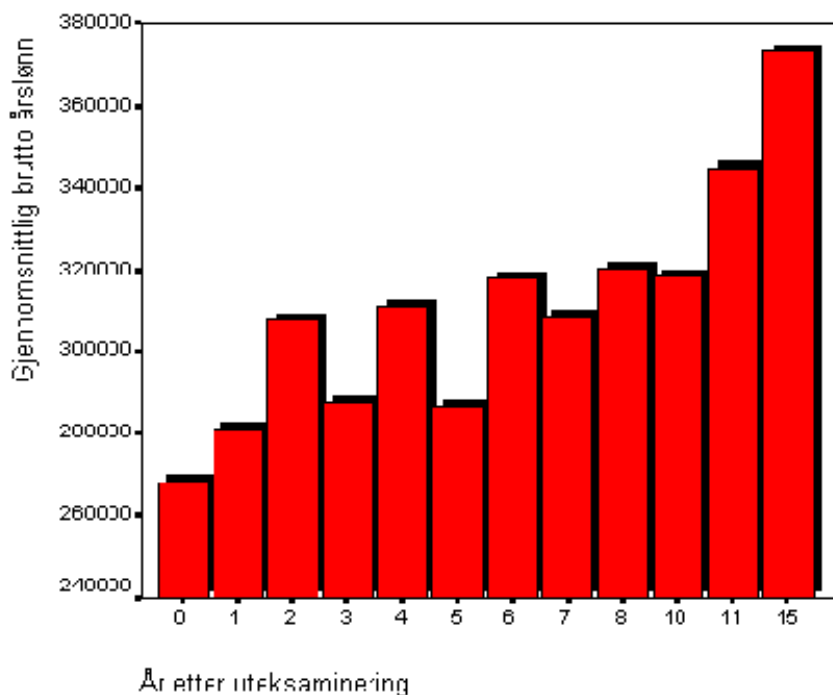
Cand. polit' er i konsulentfirmaer kommer her best ut med en gj.snittsinntekt på

nesten 400 000 kroner.

”Annet” viser her til interesse og bransjeorganisasjoner samt virksomheter som driver med web, informasjons- og telekommunikasjonsteknologi.

Inntekt etter uteksamineringsår

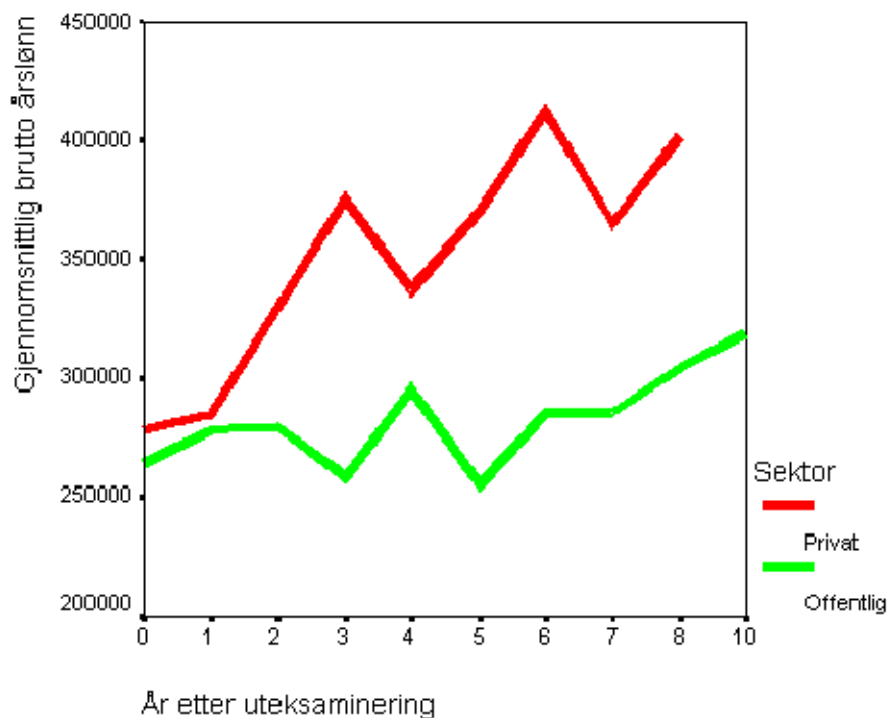

Figuren viser ulikheter i gjennomsnittlig brutto årslønn etter når kandidatene ble uteksaminert.

Av de som svarte på undersøkelsen var relativt få uteksaminert for 10, 11 og 15 år siden, dette gjør at gj.snittene for disse årene ikke er helt representative.

Inntekt etter uteksamineringsår og sektor

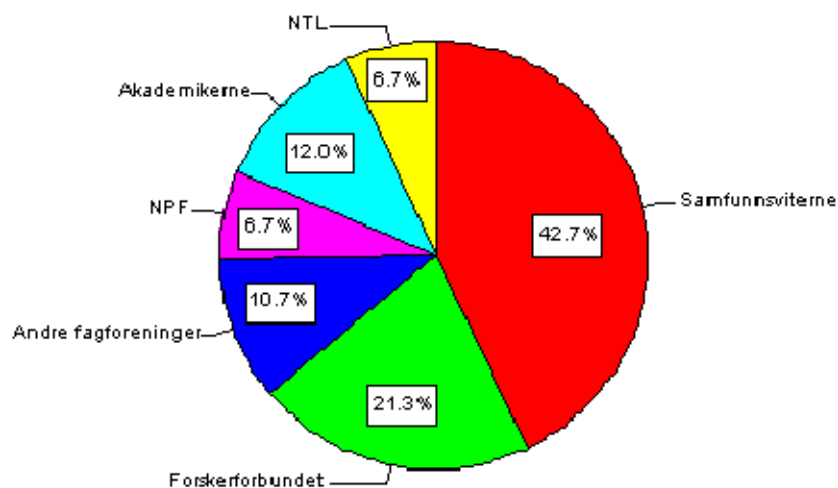
Linjene viser hvordan gjennomsnittlig inntekt

fordeler seg mellom privat og offentlig sektor når en justerer for år siden uteksaminering.

Ikke overraskende er inntekten høyere i privat enn i offentlig sektor.

Fagforeninger

53% av de som svarte på undersøkelsen er fagorganisert.

Figuren viser hvilke fagforeninger disse er medlemmer i.

Merkelappen "Andre fagforeninger" viser til mer profesjonsrettende forbund som f.eks. Norsk lærerlag, Norsk sykepleieforbund og Norske sivilingeniørers forening - for å nevne noen.

NTL:

Norsk Tjenestemannslag NPF: Norsk Psykolog forening

Etter- og videreutdanning

Spesialistutdanning

spørreundersøkelsen hadde vi denne gangen inkludert spørsmål om behovet for og ønsket om spesialistutdanning etter endt hovedfag. Norsk Psykologforening tilbyr psykologer spesialistutdanning innen fagfeltene klinisk, samfunns- og arbeids- og organisasjonspsykologi. Spesialiseringen fordrer at man har 5 års arbeidserfaring som psykolog innen det relevante fagfeltet, 160 timer veiledning med godkjent spesialist, obligatoriske kurs, fordypningskurs og frie spesialistkurs på til sammen 200 timer samt et skriftlig arbeid tilsvarende en fagartikkel.

På sikt er det mulig at NPS utarbeider et system for spesialisering etter lignende modell som for Norsk Psykologforening. De faglige fordypningsområdene vil naturlig nok ikke være identiske. Hele 74% av respondentene i undersøkelsen vår svarte at de ønsket muligheten til å ta en spesialistutdanning, og 44% svarte at de så et behov for dette i sin nåværende situasjon. 32% så ikke et slikt behov i sin nåværende situasjon.

Etter- og videreutdanning

Forskning viser at det er de med høy utdanning som også er mest aktive på etter- og videreutdanningsfronten. Dette gjelder også for oss cand.polit'ere. Hele 63% har tatt kurs etter endt hovedfag, og 48% holder på med eller har tatt etter- og videreutdanning. 72% ser et behov for etter- og videreutdanning i sin nåværende situasjon. 76% har muligheter til å ta etter- og videreutdanning finansiert gjennom jobben. NPS har ambisjoner om å bli et forum for formidling, og en tilbyder av etter- og videreutdanning og kurs. Spørreundersøkelsen viser at det er både interesse og behov for dette blant cand.polit'ere, og at arbeidsplassen i de fleste tilfeller legger praktisk og økonomisk til rette for dette.

Norsk Psykologforening tilbyr selv en rekke kurs, men samarbeider også med andre utdanningsinstitusjoner som universiteter og høyskoler. Dette ser vi på som en naturlig løsning for NPS også. NTNU vil være en naturlig samarbeidspartner for NPS, i tillegg til andre utdanningsinstitusjoner. Vi ønsker imidlertid også å kunne tilby egne kurs, og da spesielt i Oslo og Trondheim. Videre ønsker vi å stimulere til et tettere samarbeid mellom NPS og Norsk Psykologforening generelt, også med tanke på etter- og videreutdanning. Norsk Psykologforening tilbyr i dag en rekke kurs som trolig er av stor interesse for oss cand.polit'ere.

Hva slags etter- og videreutdanning er cand.polit'ere interessert i? 43% av de spurte sier de ønsker seg doktorgradskompetanse. Dette er svært høyt, og bekrefter inntrykket av at mange cand.polit'ere er orientert mot forskning. Vi ba deltakerne i undersøkelsen spesifisere hva slags etter- og videreutdanning de ønsket seg, eller som de syntes manglet i hovedfagets nåværende form. Det er særlig 10 tema som går igjen hos respondentene:

Større fokus på praktiske ferdigheter og anvendt psykologi

Det synes å være en generell kritikk av hovedfaget at det ikke er mer rettet inn mot forholdene i det arbeidslivet man skal ut i. Det er også på mange måter gjennomgangstonen i de påfølgende tilbakemeldingene. Dette samsvarer godt med de kommentarene studentene er kommet med og som ble presentert på instituttseminaret før jul. Se forøvrig omtale i nyhetsbrev 4(5) 2001.

Praktisk rettede kurs i metode, særlig kvalitativ

Dette har lenge vært et savn i hovedfagsundervisningen. Metodeundervisningen burde vært mer knyttet til arbeids- og samfunnslivet, gjerne mer spesialisert og mer rettet mot trening, for eksempel i intervju metode. Noen peker også på behovet for faglig påfyll innen både kvalitativ og kvantitativ metode etter endt hovedfag. Trening i bruk av konkrete verktøy og teknikker. Det dreier seg spesielt om verktøy og teknikker man ser at det er behov for i arbeidslivet. Respondentene peker for eksempel på rådgivning, utredning, samtale, teamutvikling, gruppeprosesser, medieformidling, undervisning, testing, HMS, forbedringsarbeid etc. Praksis eller utplassering under hovedfaget. Noen synes å knytte dette spesielt til mer klinisk rettet arbeid, mens andre ønsker seg dette uavhengig av, eller innenfor ulike fagområder, for eksempel arbeids- og organisasjonspsykologi.

Kompetanseutvikling innen ledelse, arbeids- og organisasjonspsykologi

Flere peker på behovet for en spesialistutdanning innen dette fagfeltet. Praksis i bedrifter under hovedfaget blir også foreslått. Tema som spesielt nevnes er arbeidsmiljø, konflikthåndtering, teamutvikling, organisasjonsutvikling, coaching og veiledning, forhandlingsteknikk, omstilling, medvirkning, innføring av ny teknologi, personalutvelgelse og organisasjonskultur. Flere peker også på behovet for kompetanse innen jus, lov- og avtaleverk, og økonomi relatert til arbeids- og organisasjonspsykologi. **Prosjektarbeid** Hvordan organisere, styre og lede prosjekter synes å være noe mange har et behov for å lære mer om.

Trening i presentasjonsteknikk

Det norske skole- og universitetssystemet gir svært lite trening i det å holde presentasjoner og foredrag, til tross for at dette er noe som er relevant i de aller fleste yrker

Testkompetanse og muligheter for sertifisering

Dette synes særlig å være aktuelt innen utviklingspsykologi, og arbeids- og organisasjonspsykologi.

Kommunikasjons- og selvutviklingskurs

Muligheter for klinisk påbygging, og overgang til profesjonsstudiet i psykologi. Dette er naturlig nok noe en del av cand.polit'ene har ønsket om, og som kanskje omlegging til mastergrad og opprettelsen av hovedfagsstudium ved Universitetet i Tromsø kan sette fart på. Flere av respondentene ønsker seg også større innsikt i mer klinisk rettede tema som ADHD, Tourettes syndrom, atferdsvansker, psykososiale problemer og personlighetsforstyrrelser. Tittel. Våren 2001 startet NPS en debatt blant medlemmene for å høre deres opplevelse av at vi ikke har psykologtittelen og hvordan dette virker. Dette resulterte i flere gode innspill og kommentarer fra våre medlemmer. Som en fortsettelse tok vi inn noen påstander i spørreskjemaet som folk kunne si seg enig eller uenig i. Resultatene er presentert i tabellen under.

En psykologtittel..

	Helt uenig	Uenig	Delvis Enig	Helt Enig	Totalt
..ville vært nyttig i nåværende jobb	25,5 %	6,7 %	33,6 %	34,2 %	100 %
..ville gjort det lettere å få jobb	22 %	12,7 %	22,7 %	42,7 %	100 %

..har ingen betydning for meg	42,5 %	31,5 %	13,0 %	13,0 %	100 %
..ville gitt meg høyere lønn	26,9 %	20,7 %	24,8 %	27,6 %	100 %
..tar vekk særpreget ved min utdanning	28,4 %	26,4 %	31,8 %	13,5 %	100 %
..usynliggjør unike kompetanse	27,7 %	23,6 %	34,5 %	14,2 %	100 %

Under har vi summert forslagene til tittel:

25 % svarte at Psykologisk Samfunnsviter ville passe best som tittel. 35 % svarte at en psykologtittel ville passe dem best.

Mange foreslo en tittel basert på spesialisering og psykolog til slutt. 17 foreslo organisasjonspsykolog. Noe som i denne sammenheng understreker hvor mange som har spesialisert seg innen organisasjonspsykologi. Tre foreslo Kognitiv psykolog. Ellers var Samfunnspsykolog og Helsepsykolog nevnt. En del foreslo spesialisering og føye til en i til slutt som f.eks.; religionspsykologi. 4 stykker poengterte at cand. polit. med hovedfag i psykologi var bra nok. 3 stykker holdt fast på Atferdsviter. 2 foreslo "Psychologist".

Av andre forlag som kom opp var Psykologviter, Psykologisk rådgiver, Samfunnsviter.

Momenter som kom med i det åpne feltet på slutten av skjemaet

Helt til slutt i spørreskjemaet hadde vi en åpen kategori der en kunne komme med kommentarer, synspunkter eller tilføyninger til de øvrige spørsmålene. I det åpne feltet kommenterte mange bruken av tittel. Det kan komme av at det åpne feltet kom rett etter spørsmålene om tittel. Men det er nok like trolig at dette er et uttrykk for den interesse dette vekker. Under har vi dratt sammen, og gruppert kommentarene fra det åpne feltet.

Tittel.

Det ble pekt på at tittelen cand. polit. er en ganske usynlig tittel utenfor universitetsmiljøet. ·
 Flere uttrykte et behov for å få til en overgangsordning mot klinisk psykologi. ·
 En del pekte på at psykologisk samfunnsviter egner seg dårlig for dem, da de opplever at de har lite med samfunnsvitenskapelige fag, eller anser psykologien som veldig samfunnsvitenskapelig orientert. ·
 Andre pekte på at tittelen atferdsviter har et for behavioristisk utgangspunkt. ·
 En kommenterte at viter i en tittel, smaker for mye av "bedreviter". ·
 Flere poengterte at de i dag blir kalt psykologer av miljøet rundt seg. ·
 En foreslo å viske ut skillene mellom psykologiske samfunnsvitere og psykologene, og at organisasjonene NPS og NPF slår seg sammen.

Mange påpekte at skillet bør gå på klinisk kontra det ikke- kliniske. Det ble pekt på at det er viktig å beskytte klinisk/ terapeutisk virksomhet. Men samtidig må ikke dette hindre cand. polit. er fra psykologtitler som organisasjonspsykolog, testpsykolog etc. Samtidig ble det pekt

på at når en reiser utenlands, så er man automatisk "psychologist". En annen pekte på at i utlandet brukes det mer titler knyttet til hvilken forskerkompetanse en har.

En annen pekte på at han hadde brukt tittelen Atferdsviter. Men hverken kolleger, presse eller forskere i inn og utland har særlig forståelse for hva forskjellen mellom en med hovedfag i psykologi og en psykolog er. Derfor blir han omtalt som psykolog daglig. Heller ikke "Psykologisk Samfunnsviter" vil presisere denne forskjellen, spesielt i forhold til media. Av en respondent ble det understreket at han/ hun følte seg mer som psykolog enn som samfunnsviter.

En annen pekte på at det er viktig at NPS ser å hva som gir psykologtittel i andre land som USA, England etc. Det er også vanskelig å forklare folk fra andre land hva utdannelsen vår innebærer i forhold til psykologene.

Fra et arbeidsgivers synspunkt svarte en at han/hun hadde tilsatt mange nyutdannede cand. psychol.'er og cand. polit.'er. Det er liten forskjell i hva de kan tilby arbeidsmarkedet. Til slutt ble det påpekt at en tittel generelt ikke bør være mer enn et ord.

En pekte på at vi er altfor få til å etablere et nytt begrep (tittel). Den samme personen pekte på at vi samtidig er for få til å kjempe mot NPF.

De som var positive til å bruke tittelen cand. polit. med hovedfag i psykologi, pekte på at tittelen begynner å bli kjent. En endring av tittel vil kunne føre til forvirring. Ellers ble det understreket at det er viktig å ha en tittel som sier at vi har en høyere samfunnsvitenskapelig utdanning med fordypning i psykologiske emner. To pekte på at tittel blir lite vesentlig etter noen år i arbeidslivet. En pekte på at psykologtittelen i Norge er sterkt forbundet med det kliniske og derfor er det en fordel å beholde psykologisk samfunnsviter.

Tema for hovedoppgaven

Noen stilte spørsmål ved relevansen av dette, spesielt når en har jobbet en stund. Til det vil vi svare at det er flere behov blant våre medlemmer. Det var også de som kommenterte at det ville vært ønskelig å få spesialisert enda mer tema for oppgaven. Spesielt opplever vi at studentene er interessert i dette. Selvsagt vil betydningen av tema i hovedoppgave variere m.h.t. type jobb, erfaring etc. Vår holdning er at dette er meget interessant, om ikke annet for at folk kanskje først og fremst skal og bør velge oppgave etter interesse, og i mindre grad styre mot oppgaver som der og da synes å gi best forutsetning for en jobb. Folks interesser vil likevel være forskjellige. Dessuten er det viktig å se på om det er noe som låser en fra å søke enkelte typer jobber. Når det gjelder ønske om mer spesifisering av tema for hovedoppgaven, må dette veies opp i forhold til anonymiteten til respondentene.

Forhold knyttet til utdannelsen mer generelt

Det ble pekt på at fordelen med hovedfaget, er muligheten til å fordype seg i teoretisk psykologi. Som et minus ved utdanningen pekte en på at vår utdanning er for generell.

Momenter knyttet til etter/ videreutdanning

Et par stykker understreket behovet for etter-/ og videreutdanning og viktigheten av at det kom tilbud innenfor dette området. En understreket et behov for å ta etter- og videreutdanning over Internett.

Kommentarer til spørreskjemaet

Dette har kanskje først og fremst interesse for neste undersøkelse, slik at erfaringsoverføring sikres. Vi synes likevel at det er viktig å ta med, slik at leserne samtidig kan bedømme kvaliteten på undersøkelsen.

- Flere kommenterte at det var positivt at dette arbeidet gjøres.
- En kommenterte at spørsmålene var mange, og det ble stilt spørsmål om bruken av alle disse kategoriene.
- En kommentar gikk på at skjemaet ikke hadde en kategori for de som avtjener verneplikten etter endt utdanning.
- Et par stykker som driver som selvstendige næringsdrivende, pekte på at skjemaet i liten grad fanger opp forhold som er relevante for de som driver med egen virksomhet. Spesielt gjaldt dette spørsmål 15 der vi spurte om når en begynte å søke jobb.
- Det ble også uttrykt ønske om å få god tilbakemelding på resultatene fra undersøkelsen.
- Av en som tar doktorgrad ble det poengtert at han/hun ikke ser på doktorgrad som etter-/videreutdanning, men som en form for spesialistutdanning.
- Flere pekte på at det var vanskelig å avgjøre hvilke kurs en skulle føre opp, da det ble for omfattende å redegjøre for.
- En pekte på at jobbetingelser i dag er annerledes m.h.t. oppgaver, lønn og tittel, selv om vedkommende er på samme arbeidssted. Dette ble ikke dekket av spørsmålene.
- Det ble stilt spørsmål til hva en spesialistutdanning er.
- Det var uklarhet rundt spørsmål 56. Det manglet kategorier som "ikke relevant/ vet ikke"
- Det ble pekt på at det ikke kom klart frem hva som var forskjellen mellom etterutdanning/videreutdanning og kurs.